

Magnatje ne poznajo slabih časov

Tako je razvidno iz poročila o
profitih močnih ameriških
kompanij in korporacij

Washington, D. C. — (FP) —
Težki časi so v Ameriki, toda ne
za vse. Težki časi so za milijone
brezposelnih delavcev, ki ho-
dajo za delom po cestah velikih
mest, njihove družine pa so od-
visne od miloščne, ki jo preje-
majo od dobrodelnih organizacij.
Težki časi so za kmetarje, ki
morajo prodajati bušelj ovsa za
40 centov in pšenico za 80
centov.

Krivo občutijo mali trgovci,
ki morajo vstopati v tedanje
večje število v vrsto proletar-
cev. V enem letu industrijske
deprese in brezposelnosti je bi-
lo naznanjenih več kot petin-
dvest tisoč bankrotov malih
podjetij. Velika večina teh je
pridela trgovino s kapitalom par
tisoč dolarjev. Ustavljati se ni-
so mogli konkurenti veržnih
trgovin. Požrle so jih velike
rebe.

Za velike mase ameriškega
ljudstva so res težki časi. Kaj
pa za one, ki so na vrhu, ki žive
v luksusu, brez dela na račun
delavcev, ki delajo za nje?

Zvezni trgovinski departmet
izdaja mesečno revijo "Survey
of Current Business", v kateri
so označeni dividende in obre-
sti vseh glavnih industrij. Re-
zultati je pričela izhajati 1. 1931.
V tem letu so povprečne mese-
ne dividende ameriških korpo-
racij znašale \$148,000,000.
Skupna vsota 1. 1931 je bila \$1-
\$1,000,000,000. V mesecu januar-
ja tekočega leta so dividende in
obresti znašale \$1,120,000,000.
To pomeni, da so bile skoro tako
visoke v enem mesecu kot v ce-
lem letu 1918.

Nizek odstotek ljudi, ki po-
sedujejo ameriško bogastvo, se ne
morejo pritoževati glede slabih
časov. Radikalni govorniki lah-
ko vprijeti proti krivicam na
cestnih vogalih velikih indu-
strijskih mest, dokler ne pride
polica, ki je v službi privilegi-
ranega razreda, da jih razpodi.
Mase ameriškega ljudstva se ne
tmenijo za nje, tudi sedaj ne,
ko jih tepe brezposelnost, kar so
dokazale prošle volitve.

Ameriška plutokracija se po-
čuti, da je na varnem in ne vi-
di nobene nevarnosti, zato v mi-
ru uživa sadove bogastva, ki so
ga nakupili drugi.

Mati Jones spet slaba

Stoletna delavska bojovnica blizu
smrti

Washington, D. C. — Mary Jo-
nes, stoletna borilnica za pravi-
ce rudarjev, je spet v smrtni ne-
varnosti. Zadnje sredo se je nje-
no stanje zelo poslabšalo in
zdravniki nima dosti upanja.

Mati Jonesova je v postelji že
kake štiri mesece.

Delavske unije v vojni za modifi-
kacije

New York. — John Sullivan,
predsednik Newyorške delavske
federacije, je naznanil v nedeljo,
da je ustanovljena delavska or-
ganizacija, ki bo zahtevala mo-
difikacijo Volsteadovega prohi-
bičnega zakona. Organizacija, ki
ima ime "National Labor Lega-
lization Committee for the A-
mendment of the Volstead Act",
je sestavljena iz zastopnikov
strokovnih unijskih in vseh držav,
ki zastopajo tri milijone organiziranih
delavcev.

Starostna pokojnina v St. Paulu
St. Paul, Minn. — Okraj
Ramsey, v katerega spada mesto
St. Paul, je adoptiral sistem sta-
rostne pokojnine. Za sprejetje
tega sistema so se borile delav-
ske unije več let in so končno
prodirle s svojimi zahtevami.

Suspenzija imigracije v prid brezposelnim

V kongresu se pripravlja korak,
da se naseljevanje popolnoma
ustavi za dve leti

Washington, D. C. — Senator
Reed iz Pennsylvanije, pristaja
stare republikanske garte, je na-
znanil 23. t. m., da takoj prihod-
nji teden, ko se odpre kongres,
predloži v senatu nujno resolu-
cijo, da se naseljevanje v Zdr-
žene države popolnoma prekine
za dve leti. Vse kvote se imajo
suspendirati in meje se zapro-
titi Filipincem, ki imajo zdaj
prost vstop.

Reed pravi, da je to potrebno
radi velike brezposelnosti in on-
trdno pričakuje, da bo njegova
določba sprejeta soglasno. Delav-
ski tajnik Davis baže podpira ta
korak. Davis tudi priporoča, da
se sistem kvot odpravi in nadome-
sti s selektivno imigracijo, to je
z izbiranjem takih naseljen-
cev, ki jih Amerika potrebuje.

DELAVCI MORAJO PODPIRATI BREZPOSELNE

Uradniki grozijo z odelovitvami
tistim, ki bi se uprli

Youngstown, O. — (FP) —
Ker so volitve pri prošlih volit-
vah zavrgli predlog, da se na-
stavi poseben davek na male hi-
šne posestnike in se denar od tega
davka porabi v podporo brezpo-
selnim, je sedaj Youngstown
Sheet & Tube Co. naznanila svoj
način solucije tega problema.
Odradila je, da mora vsak delav-
ec prispevati od treh do dva-
najet dolarjev na mesec v sklad
za odpomok brezposelnim.

Ko so se nekateri delavci pri-
tožili, da ne morejo prispevati v
ta sklad, se jim je namignilo, da
bodo ob delo. Delavci so potem
uvideli, da je najbolje, ako se
uklonijo odredbi, če hočejo ob-
držati delo.

V normalnem času je pri tej
družbi delalo okrog 12,000 delav-
cev, a sedaj jih dela le nekaj
nad sedem tisoč. Med njimi je
mnogo Mehčanov, katerim druž-
ba plačuje skromno nizke mez-
de.

Železničarji se izrekli za šest-
urnik

Chicago. — Konferenca želez-
ničarskih unijskih je bila te dni za-
ključena s soglasnim sklepom
vseh 700 delegatov, da mora kon-
gres usklajevati šesturni delovnik
na ameriških železnih vseh
omiljenja brezposelnosti. Dele-
gati se niso mogli zediniti, ka-
ko bi pomagali članom svojih u-
nijskih, ki so nujno potrebni pomoči
v službi, je eden odlovljen. To
je povzročilo naval razporkov.
V zadnjih dveh tednih je bilo
vložnih nič manj kot 1,800 tožb
za zakonske ločitve.

Višnik ropal mrtlice

Chicago. — Meridith Jones,
23-letni uslužbenec pogrebne
Benjamin Arntzena, je bil v ne-
deljo aretiran na obtožbo, da je
znel s prsta mrtve ženske dra-
matični pristan vredno \$2000. M-
rtva ženska je bila neka bogatin-
ka, ki je umrla v gledališču in
downtownu za srčno kapjo in Jo-
nes jo je peljal v pogrebniškov
prostore.

STALIN UPOGNE LEVIČARJE IN DESNIČARJE

Na veliko žrnost lažikovcev v Ri-
gi je Stalin še živ in zdrav

Moskva, 24. nov. — Josef Sta-
lin, tajnik komunistične stranke
v sovjetski Rusiji, je povedal po-
ročevalcu United Pressa, da mu
je žal, ker mora zanikati svoje
smrt. Pred par dnevi se je razne-
sila vest iz Rige — znane lažiko-
varne — da je bil Stalin umor-
jen. Stalin ne ve nič o tem.

Medtem pa je Stalin začel iz-
vajati načrt "enotnega nastopanja
vseh javnih funkcionarjev" v
Sovjetski uniji. Na temelju tega
načrta, se morajo umakniti iz ja-
vne službe in odgovornih krogov
stranke vsi voditelji, ki na ta al-
oni način nasprotujejo petletne
mu načrtu industrializacije. Obr-
strankini krili levičarjev in des-
ničarjev morata biti likvidirani
tako da ostane le centrum al-
Stalinova frakcija na krmilu
Levičarji (pristaši Trockija) se
se sednje čase pridružili desni-
čarjem.

Sekira je padla po mnogih sta-
rih boljševikov. Aleksej I. Rikov
predsednik sveta ljudskih komi-
sarjev, mora dati ostavko in se
umakniti iz javnega življenja
zdaj se nahaja na "počitnicah"
na Krimu in te počitnice bodi
najbrž dolge. Sergij Siroev, pred-
sednik ruske sovjetske republi-
ke, ki je bil nespremenljiv, je
tudi moral odstopiti in njegovo
mesto je prevzel Daniel Sulimov
Tomski, bivši predsednik sve-
ta strokovnih unijskih, je še popoi-
noma odličen od javnih funk-
cij. V "železi" je moral iti tudi
Ljimačev, vpliven vodja komu-
nistov v Georgiji. In še mnogi
drugi.

Stalin je tudi reformiral u-
stroj vlade. Mesto dosedanjega
komisarija sunanje trgovine sta
uvredena dva neodvisna oddelka
eden za sunanje in drugi za no-
tranjo trgovino, ki je obenem
komisariat za distribucijo. Obr-
oddelka sta prišla v roke dveh
zvestih centristov. Najmanj pol-
članov vlade je moralo odstopi-
ti in nadomestila jih je "lojalna
kri."

Tako se pomaga brezposelnim!

Delavska vlada v Avstraliji nalo-
ži davek na dohodek

Sydney, Avstralija, 24. nov. —
V načrtu delavske stranke v
New South Walesu je posebni
obvezni prispevek vseh državlja-
nov za državni sklad v prid brez-
poselnim delavcem. Prispevek se
ima ravnati po dohodkih posa-
menika, če (dohodki) presegajo
\$2500 letno. Sklad za podporo
brezposelnim — če bi prispevki
znali deset odstotkov vseh do-
hodkov nad omenjeno vsoto —
bi znašal okrog 60 milijonov do-
larjev letno.

Ustrelili delodajalca, ki mu ni dal
dela

Chicago. — Zadnje soboto je
zamoraki brezposelnih delavcev
Edward Freeman ustrelil Claude
Mooreja, predsednika Modern
Linen Supply kompanije, 255 W.
31. st., ker mu ni dal dela. Za-
morcev je prišel v pisarno družbe
in zahteval delo. Ko je Moore od-
kimal, da ni dela, je črnc poteg-
nil revolver in ga ustrelil.

Podhranjevanje otrok

Tulsa, Okla. — Kuhinje za o-
troke brezposelnih staršev so bi-
le ustanovljene v tukajšnjih ja-
vni šolah. Otroci teh staršev do-
bivajo vsak dan brezplačno ko-
malico na račun mestne vlade.
Preiskava, ki je bila uvedena
pred nekaj tedni, je namreč do-
kazala, da so otroci podhranjeni
in da prihajajo lačni v šolo.

General Motors reducira mezde

Izjava, ki jo je podal predsednik
korporacije, je neresnična

Detroit, Mich. — (FP) — "Ge-
neral Motors ni in ne bo znižala
mezd in plač svojim delavcem,"
je nedavno izjavil Alfred P.
Sloan, predsednik te avto korpo-
racije. Toda dejstva govore,
da se je Sloan lagal, ko je podal
zgornjo izjavo.

Oakland-Pontiac avto pod-
jetje je znižalo mezde od 15 do
20% prošle pomladi in znižalo
je tudi cene pri akordnem delu.
Ternstedt Mfg. je znižala v
mesecu maju in juniju plače za
15%.

Cadillac Motor Co.: 15% zni-
žanje v mesecu juniju.

Flaher Body Co., ki ima svoje
kovarne v Flintu in Detroitu, je
znižala mezde za 20% v prošlih
mesecih tega leta.

Buick Co. odlašiva starejšo
delavce, na njihovo mesto pa u-
posluje dečke v starosti 15—18
let, katerim plačuje 16 centov na
uro.

Newcomb Carlton, predse-
dnik Western Union, je tudi iz-
javil, da nasprotuje mesnim
edukcijam in da njegova kom-
panija ne znižuje plač. Opera-
torji so bili par dni pozneje ob-
reženi, da ne bodo več prejeli
plače za čas in pol ob nedeljah,
enveč bo ista kot za druge dni
v tednu.

Španija se je pomirila

Delavcem manjka dobrih vodite-
ljev in namig na napredni
stranki je velika

Madrid, 24. nov. — Val delav-
skih stavk po vseh španskih in-
dustrijskih mestih je upadel.
Delavci so se večinoma vrnili na
lelo, le komunistični elementi
strajajo v štrajku tu pa tam.

Vlada, ki je sedaj eden iz bi-
s v strahu, da se bliža revolucija,
je dobila korajžje in sedaj —
po nepotrebnem — demonstrira
z veliko oboroženo silo. Vojske
parade v mestih so na dnevnem
rodu. A to niso redne vojske če-
te, temveč so v glavnem čete "ci-
vilne garde", ki je nekak špan-
ski "Heimwehr", organiziran iz
bivših vojakov in sinov buržu-
zije. Vlada smatra, da so bile
stavke zadnjega tedna poskus
republikanov in prevratnih
strank za provokacijo revolucije
ali nekake "generalna vaja" za
revolucijo, ki pa se je temeljito
izjalovila.

Resnica je, da ni bilo nobene
kooperacije med buržujskimi re-
publikanci in delavskimi organi-
zacijami za kako revolucionarno
koncentracijo. Delavski sindika-
ti, ki so po politični usmerjeno-
sti večidel anarhistični in komu-
nistični — socialisti so v manj-
šini — nočejo nič slišati o kakem
sodelovanju s meščanskimi repu-
blikanci, da bi oboji enako sovra-
žijo monarhijo in zahtevajo re-
publiko. V ostalem je nesloga
med delavci, samimi. Notranji
konflikti med socialisti in komu-
nistami ter anarhisti so v naprej
demoralizirali in onemogočili
vsako večjo akcijo. Delavcem
manjka odločnih voditeljev, ki bi
znali združiti vse delavske sile.
Delavce znajo dobiti za štrajk
ne morejo jih pa držati v stavki
več kot par dni.

Nizke mezde delav v Floridi

Tampa, Fla. — Državni de-
partmet je te dni objavil poro-
čilo o mezdah, ki jih prejema-
jo ženske v industrijskih te države.
Industrije uposljujejo več kot
osem tisoč žensk, čijih povpre-
na tedenska mezda je \$8. Po-
vprečni delovni čas za ženske je
48 ur na teden.

Pomoč tekstilnim stavkarjem

New York. — Na apel odbo-
ra, ki vodi stavko tekstilcev v
Danvillu, se je odzval svet stro-
kovnih delavskih unijskih v New
Yorku in daroval vsoto \$100 v
pomoč stavkarjem.

VAŽNA ODLOČITEV PRED ZVEZNIM SODIŠČEM

Pinchot opozarja na nevarnosti
v slučaju, da sodišče odloči v
prilog elektrarski družbi

Washington, D. C. — (FP) —
Gifford Pinchot, novozvoljeni
governor države Pennsylvanije,
je v formalni izjavi opozoril
javnost na nevarnost, če bo
zvezno distriktno sodišče odlo-
čilo v prilog Clarion River Power
Co. Ta družba je prišla v na-
skrivje s federalno elektrarsko
komisijo, ko je prišlo na dan
odkritje, da je družba vložila v
svoje podjetje \$4,645,000, dočim
je komisija naznanila, da njene
investicije znašajo \$11,033,000.
Na podlagi tega kapitala družba
računa cene za porabljeno elek-
triko odjemalcem, katere je tri-
krat višja kot bi morala biti, če
se upošteva resnična vsota de-
narja, ki je bila investirana v
podjetje.

Družba zanika federalni elek-
trarski komisiji pravico, da bi
slednja določevala vrednost na
temelju vloženega kapitala. Cla-
rion River Power Co. je po-
družnica elektrarskega trusta;
in preskrbuje eno tretjino pre-
bivalstva v Pennsylvaniji s e-
lektriko ter ima svoje naprave
tudi v drugih državah.

Ako bi vlada izgubila to to-
bo, pravi Pinchot, tedaj bo s
tem ustvarjen precedent in vsa
elektrarska družba bo potem
lahko navedla vsote investicij,
na čigar temelju bo lahko raču-
nala cene za električno silo.

Narodna liga ljudske vlade je
vprašala za dovoljenje, da so-
dišče intervenira v tej zadevi v
obrambo ljudskih pravic, ker ni
imela drugega izhoda in ker je
znano, da je tajnik zveznega ju-
stičnega departmeta na strani
interesov elektrarskega trusta.

Lesni magnatje zahtevajo embargo

S tem hočejo onemogočiti uvoz
sovjetskih produktov

Washington, D. C. — (FP) —
National Lumber Manufactu-
rers asociacija je poslala apel,
da kongres že na prihodnjem za-
sedanju sprejme mere, da se
prepreči uvoz produktov kazni-
liškega in tlačarskega dela s pr-
vim januarjem prihodnjega leta.
Delegacija zastopnikov asoci-
acije je osebno obiskala več sena-
torjev in kongresnikov in jih
urgirala, naj se zavzamejo za
stavko.

Zakon o zaščitni carini dolo-
čuje, da odredba proti uvozu ka-
zniliških in tlačarskih produktov
stopi v veljavo 1. januarja 1932,
ali lesni magnatje bi radi videli,
da bi postala učinkovita eno leto
prej. Njihovi zastopniki se sicer
niso izrazili, da je taka akcija
neprijetna in prvi vrsti proti so-
vjetskim lesnim izdelkom, toda
to je jasno, če se pomisli, da so
baš ti interesi pred nekaj mese-
ci silovito protestirali proti uvo-
zu sovjetske lesne kaše.

Banditje ubili tri dekleta

Chicago. — V noči od sobote
na nedeljo je osem mladih ban-
ditov navajilo v kabaret Henry
Goetze v Summitu, ki je bil poln
plesalcev in plesalk. Zilkovali
so začeli streljati in ubili so tri de-
kleta in ranili dva moška. — V
nedeljo zvečer je dinamitna bomba
demolirala veliko pisano dvo-
rano Guyon's Paradise, Crawford
Ave. in Washington blvd. Ranjen
ni bil nihče.

Prvi sneg v Chicagu

Chicago. — V pondeljek so Ci-
kazi dobili prvi sneg v nasto-
pajoči zimi. Prišel je z mrzlim
severnozapadnim vetrom. Napo-
veduje se mrzlo vreme za več dni.

Voditelji tekstilcev v Washingtonu

Oglasili so se v delavskem in tr-
govinskem departmetu in po-
javnili situacijo stavkarjev v
Readingu in Danvillu

Washington, D. C. — (FP) —
William F. Kelly, podpredsed-
nik United Textile Workers u-
nije, zastopajoč tekstilne stav-
karje v Danvillu, Va., in Will-
iam Smith, predsednik Full
Fashioned Hosiery Workers fe-
deracije in par drugih delavskih
voditeljev je ponovno prišlo v
Washington, da urgirajo delav-
skega tajnika Davisa in trgovin-
skega tajnika Lamonta, naj se
zavzamejo za tekstilne stavkar-
je v Danvillu in za nogavičar-
ske v Readingu, Pa.

Trgovinskemu tajniku sta
Smith in Kelly predložila pri-
tožbe delavcev. Pojasnila sta,
da je tekstilna industrija s spre-
jetjem carinskega zakona dobila
večjo protekcijo pred konkuren-
co iz inozemstva, kakor katere-
druga industrija, ali v zvezi temu
so tekstilni tovarnarji pričeli
zniževati mezde in uvajati pri-
ganjstvo med svoje delavce.
Brezposelnost je še povečala
trpljenje in sedaj je industrija
kljub carinski zaščiti v kaosu.
Nogavičarskim delavcem so bi-
le v nekaterih podjetjih znižane
mezde za 60%.

Tekstilni delavci v Philadel-
phiji ter v sosednjih distriktih in
mednarodna unija so pomagali,
da je bil sprejet zakon zaščitne
carine" je dejal Kelly potem, ko
sta se Lamont in Davis isognila
vsaki direktni obljubi glede po-
moči stavkarjem. "Predstavni-
ki unije so bili zasmehani pred
kongresnim komitejem, ko se je
vršila debata glede carinskih
določb na tekstilne izdelke in so
nazvali v prilog uslužni carini,
ker so verjeli v obljube, da bo
carina protektirala interese tek-
stilnih delavcev.

"Zgodilo se je obratno. Kom-
peticija med tovarnarji je po-
stala ostrejša in da znižajo stro-
ške produkcije, so pričeli s re-
dukcijami mezd in uvajanjem
priganjstva. To je rezultat za-
ščitne carine, za katero je agi-
tirala tekstilna unija."

STAVKA NOGAVICARJEV V TORONTU

Delavske unije podpre stavkarje

Toronto, Kanada. — (FP) —
Weldrest Hosiery Co. je odklo-
nila ponudbo, da se skliče konfe-
rencia med zastopniki unije in
njenimi uradniki, da se izravnajo
nesoglasja, ki so povzročila
stavko.

Dosedaj se stavkarji dobro
držijo in nadaljujejo s masnim
piketiranjem. Družbi se je sicer
posrečilo dobiti majhno šte-
vilo stavkavkazov, toda ker so ne-
izpuženi, li napravijo več škod
kot dobika.

Delavske unije v Torontu in
Hamiltonu podpirajo stavko in
izvolile so posebne komiteje, ki
bodo nabirali prispevke za stav-
karje. Sprejete so tudi resolu-
cije, naj dominionska vlada od-
pokliče carinsko protekcijo to-
varnarjem, ki znižujejo mezde.

Smrtina kazen odpravljena v Me-
hiki

Mexico City, 24. nov. — V no-
vem kazenskem zakoniku za fe-
deralni distrikt in teritorije v
Mehiki je odpravljena smrtina
kazen. Predsednik Rubio je odo-
bril načrt novega zakonika. Si-
stem porote je tudi odpravljen,
dvoboj je uvrščen med kaznjive
zločine, zdravilski so podvrženi
težki kazni, ako pomotoma po-
vrzijo smrt bolnika in v aga-
bundi imajo biti izolirani.

Star kruh za brezposelne

Phillipsburg, N. J. — Ves ne-
prodani kruh v pekarnah tega
mesta bo razdeljen med brezpo-
selne, ko bo star že en teden.
Tako je naznanil mestni župan
R. Fisher.

NEPOKOJ MED ČEVJARSKIMI DELAVCI

Levičarska unija, ki vodi agita-
cijo za napoved stavke, prid-
biva na članstvu

Philadelphia, Pa. — (FP) —
Mezde redukcije v čevljar-
ski industriji v Philadelphiji so do-
vedle do stavk v treh tovarnah
in do groženj o revolvi v drugih.
Stavke so sedaj v teku pri Fin-
kelstein Bros. Shoe Co., pri
Model Shoe Co. in pri Standard
Shoe Co. Čevljarji zahtevajo
zvišanje mezd in priznanje u-
nije. Nekateri druge čevljar-
ske družbe so predklicale mezdne
redukcije v bojazni, da se stavka
ne bi razširila na njihova po-
djetja. Stavkovno gibanje vodi
Shoe Workers Industrial unija,
levičarska organizacija, ki poro-
ča, da se je število njenega član-
stva zelo zvišalo v prošlih par
mesečih.

V prvem tednu stavke pri
Finkelstein Shoe Co. je bilo se-
demajst piketov aretiranih. Ko
so stavkarji odšli v glavni del
mesta, da demonstrirajo pred
prodajalno te družbe, je mana-
žer poslal policijo, ki je takoj
dospela in aretirala večje šte-
vilo delavcev.

Podružnica Mednarodne de-
lavske odpomoci je te dni otvo-
rila javno kuhinjo za stavkarje,
kjer dobivajo hrano brezplačno.
Stavkarje podpirajo tudi neka-
tere delavske unije in dobrode-
lne organizacije. Stavkarji pi-
ketirajo tovarne od 6. jutraj
do 7. svečer.

Shoe Manufacturers asoci-
acija je poslala svoje zastopnike v
glavni stan stavkovnega odbora
v svrhu povrnitvijo nesoglasij.
Dobili so odgovor, da ne more
biti nobenega pogajanja, dokler
družbe ne priznajo čevljar-
skim delavcem pravice do njihove
organizacije.

Od izida teh stavk je odvisno,
dali bodo delodajalci uresničili
svoje grožnje o redukciji mezd.
Delavci skoro v vseh čevljar-
skih delavnicah v Philadelphiji so ne-
zadovoljni s položajem, ki po-
staja že neznošen in verjetno je,
da se bo stavka razširila med
vse delavce, ki sedaj še niso or-
ganizirani.

Združene države imajo 124,926,000 ljudi

Končni rezultat ljudskega šteta
v letu 1930

Washington, D. C. — Biro za
ljudsko šteto je objavil končni
rezultat letošnjega štetja. V za-
dnjem aprilu so našli 124,926-
000 prebivalcev, od katerih je
122,775,046 v kontinentalnih
Združenih državah in 2,151,023
na otokih in ostalih zunanjih te-
ritorijah.

izhajajo iz skupnega prednika:

Ako se bo pokazalo večje zanimanje za telovadbo, nas un-
verzni telovadci zopet obiščejo.

Za njim je govoril zastopnik Poljake, ki je tudi govoril večinoma o Rusiji, in sicer jako pohvalno. Ne vem kaj so si mislili naši "patrijotje", ko so ališali načrte sovjetske vlade.

Kadar bi bilo vpisanih 10,000 naropčnikov, bi se dalo na glasovanje, kje bi naj bil glavni urad narodne tadržne trgovine v Newark, N. J., New York, Chicago, ali kje drugje na dobrem prometnem kraju.

Upam, da bode urednik Priloge objavil tvoj dopis, saj je namenjen v dobrobit vseh tistih članov, kateri bi se zanimali za to zadevo.

Tržaška deželna uprava je določila 1.500.000 lir za radikalno ureditev važnega dela deželne pavske ceste. Ta šila teče od Oščin skozi občini Veliki Repen Dutovlje s skupnim razvojem km v tržaški pokrajini. Cesta življenjskega interesa za zvezo med Tratom in Vipavsko dolino odkodere se bodo stekali poljske in italijanske vojske.

Pariška univerza

Pariška univerza ima dva rekorda: največja je v Evropi, saj šteje 26.100 dijakov. Hkrati je to vseučilišče, ki premore najmanj tujcev na svetu, namreč 7125, torej blizu polovice vseh inozemskih visokošolcev, vpisanih v Francijo (14.720). L. 1913 je bilo po vseučiliščih na svetu največja in imela največ tujcev.

Pariška univerza

Pariška univerza ima dva rekorda: največja je v Evropi, saj šteje 26.100 dijakov. Hkrati je to vseučilišče, ki premore najmanj tujcev na svetu, namreč 7125, torej blizu polovice vseh inozemskih visokošolcev, vpisanih v Francijo (14.720). L. 1913 je bilo po vseučiliščih na svetu največja in imela največ tujcev.

Vesti iz Jugoslavije

LJUBLJANA ZIDA IN BO ZIDALA MNOGO

Razumljivo protislovje: kadar denarja ni med ljudmi, se mnogo zida

Ljubljana, 8. nov. 1930.

Kdor je poznal Ljubljano pred desetimi leti pa pride zdaj v mesto, ta bo najbolje opazil, koliko se je v Ljubljani zidalo zadnjih let. Lepe palače so zrastle v ulicah, ki so bile poprej zaplankane, cela polja v neposredni okolici so se spremenila v "vilen-ovke", v četrti vil, in obseg mesta se je prav prav mnogo povečal. Naraslo je tudi prebivalstvo.

Ob tem spoznanju bi marsikdo mislil, da je pač pri nas doma blagostanje, saj se sicer ne bi toliko zidalo. Samo zadnje leto je zrastle v Ljubljani polno palače: postavila se je palača poštne hranilnice, postavila se je palača Vojne zavarovalnice, začela se je zidati palača za Grafični dom, zgradili so Trgovski dom, začeli so zidati "nabotnični" in palačo zavarovalnice Duvav ter palačo ge. Kambičeve, postavilo se je mnogo vil v predmestju — povsod raste palače in hiše. Od kod raste? Iz denarja. Torej je denarja pri nas dovolj.

Toda stara akusnja uč, da se zida mnogo le takrat kadar med ljudmi denarja ni. Denar prihaja po pihih mnenjih, gledamci denarstva, velika večina denarja pa tli v blaginjah podjetij, v blaginjah bank in denarnih zavodov sploh. Toda denar mora v promet, to je njegova zapoved. In kje je denar bolje naložen, kot v nepremičninah? Obenem pa se z gradnjo zaposli nekaj delavstva ob tej nezaposlenosti, daje se nekaj zaslužka gradbenim firmam in obrtnikom ter gre denar vsaj delno v promet. Oddat tako živahna stavbna sezona vsako leto pri nas. Ne torej niti tega, ker je denarja med ljudmi dovolj, marveč ker je denarja mnogo naloženega in ne pride v promet. Iz tega denarja nastane palače in hiše. Vile? Da, vile zidajo posamezniki, ki imajo denar ali pa se — povečini — tako — zadovolji pri denarnih zavodih, ki na nepremičnine, zlati nove hiše, vedno rade dajo posojilo, ker se ni bati izgube. Obresti so visoke in če propade, je pač nova hiša last posojevalca. Nevarnosti ni.

Oddat tako živahno stavbno sezono, oddat toliko novih palač. In v letu 1931? Spet se pripravlja že zidati živahna stavbna sezona. Predvsem se bo začela druga leto zidati nova carinarnica, ki bo obsegala carinsko poslopje, kolonijo carinskih nameščencev, carinsko skladišče in rampa ter stražnica. Vsi stroški skupno so preračunani na 9.140.000 Din. Prav ta mesec se bo vrnila licitacija za stavbna dela in po načrtu bi morale biti vse te stavbe že do novembra prihodnjega leta pod streho. Cel kompleks bo zgrajen med gornjim delom Dunajske ceste in Zelenu jamo.

Dalje bodo drugo leto zgradili palačo Trgovske akademije in se tudi ta mesec vršijo debate, ali naj bi bila 4 ali 3 nadstropna. Spomladi jo začnejo graditi.

Zadruha državnih uslužbencev se nabavo stanovanj pa bo zidala tri velike hiše in sicer v Trdnjavi in Cigaletovi ulici blizu sodne. Stanovanj bi bilo v teh treh hišah 24 in bodo veljale 2 in pol milijona Din. Mestna občina pa je radi velikega razmaha severovzhodnega dela mesta prisiljena, da zgradi ob Dunajski cesti za svetokriški okraj novo osnovno šolo, ki bo najbrže dvonadstropna. Z vrhom vred bo šola za tremi 6000 kv. m.

To so večji načrti poleg palač, ki se zidajo.

Pa tudi manjši ljudje bodo prihodnje leto spet zidali. Tako je treba omeniti kolonijo majhnih hišic in barak, ki jih bodo zgradili v bližini Mestnega loga. Hišice bodo enodružinske in pritrjene. Povečini bodo lesene. Kolonija bo podobna oni, ki so jo zgradili blizu Dolenjskega kolonizatorskega društva. Vsi hišniki bodo imeli v bližini svoje hiše, kar so lastniki teh hišic in barak postavili barake prav iz svojih žuljev. Prihodnje leto se nam torej obeta nova Juljava vas. Prostora bo tamkaj za 200 hišic.

Razni lastniki zemlje so izvršili že zdaj parcelacije svojih zemljišč in je pričakovati, da jih bodo tudi prodali. Pod Rožnikom so n. pr. pripravili 30 parcel za 30 stavbišč. Tam lahko zraste 30 vil ali hiš.

Industrijalec Pollak je parceliral svoj veliki vrt med Erjavčev in Nunske ulice, kjer bo zrastle 13 hiš. Zidane bodo v obliki vil a bodo vendarle strnjene v enem kompleksu.

Ob Dunajski cesti je pripravljeno 35 parcel za stavbišča, ob Linhartovi ulici 30 parcel. — Vse parcelacije privatnih zemljišč so pripravile prostora za 250 hiš ali vil. Verjetno je, da jih bo vsaj precejšen del že 1931. zidani.

DELAJSKA PEVSKA POD-ZVEZA

Koncert delavskih pevskih zborov v Celju

Jutri, v nedeljo 9. t. m. se sestanejo v Celju delegati delavskih pevskih zborov, ki so vključeni v delavski kulturni zvez "Svoboda". Da ustanovijo svojo pevsko podzvezo in da s popoldanskim koncertom pokažejo svoje delovanje.

Dopolnile se zberejo delegati v celjski Delavski zbornici, da razpravljajo o združitvi v podzvezo. Ta združitve je vsakomur potrebna in mnogo bolj bodo uspevala delavska pevstva, če bodo enotno organizirane. Laže jim bo uspevati, laže jim bo prejeti material za nastope in več ugleda bodo imeli.

Značilno menda je pri nas, da Ljubljana nima svojega res delavskega pevkega zbora. Kje je to krivda? Kar je dobrih pevcev, meščanov, gredo k neodvisnim pevskim zborom, ki so bolj številni, na visoki stopnji in ki so premagali že vse začetniške težave. Tamkaj se mlad pevec hitreje znajde. Dobiti v zbor povsem nov material, povsem nove pevece, ki še niso peli v zborih, pa potem tako skupino izolat — to je truda toliko, da marsikdo popusti in ne pride več. Tako se je mnogo poskusov, ustanovitve delavskih pevskih zborov Svobode v Ljubljani, na žalost izjalovilo. Imamo pa v Ljubljani zbor "Cankar", ki ga sestavljajo sami delavci in ki je že več let star ter priznan tudi med meščani. Zbor lepo uspeva in prireja redne koncerte. Je pa samostojen, sam zase. Zakaj, tega ne vemo, ne moremo razumeti.

Mnogo bolj pa je pevsko gibanje uspešno v revirjih, kjer so delavci bolj "na kupu", držijo bolj nase, ker so navezani le nase in svoje delo. Tamkaj mladina delavska ni tako zaljubljena v sam šport in šogobre, kakor je to v Ljubljani navada. Tamkaj je kulturno gibanje, ki se zrcali v dramatičnih, pevskih, predavateljskih odsekih, mnogo bolj živo. V vsakem delavskem revirju imamo gotovo po en pevski zbor ali celo dva. V Hrastniku imajo Svoboda dva pevstva zbora, imajo ga v Zabukovci celo.

Potem pa je tu Maribor. Tudi mesto. Toda mesto, kjer je delavske pevke gibanje imelo avtoriteto, tla je v Avstriji in kjer so že pred leti imeli po več delavskih pevskih zborov, moških in mešanih. V Avstriji so bili po večini nemški, zdej so ta društva postala slovenska. Isti pevci in njihova naraščaj prepeva slovenske pesmi. V tem severnem našem mestu je to gibanje najbolj živahno.

V nedeljo torej se zberejo naši delavski pevci ter se bodo združili v svojo podzvezo, popoldne pa priredijo pevski zbori koncert v dvorani Narodnega doma. Nastopijo pevski zbori iz Maribora, Zabukovce, Hrastnika (dva zbora) in Celja. Vsak pevski zbor zapoje nekaj pesmi.

Zelo aglino je zadnje čase postalo pevsko društvo "Svoboda" v Celju, katerega zbor šteje že 60 pevcev. Zbor se stalno pili in pod vodstvom dirigenta, komponista Preglja se je pevski material zboru ugodil in je že nekajkrat dosegel lepe uspehe v javnih koncertih. V Celju velja za najboljši pevski zbor.

Delavska pevstva grla se bodo torej združila v svojo zvezo.

Praktično in moralno je to potrebno in zato je ta napredek naših delavskih pevcev le iskreno pozdraviti.

Ob grobu Radiča so se hoteli zbrati radičevci v Zagrebu. Radič Stepan in Pavle sta pokopana v Basaričkom na pokopališču Mirogoj v Zagrebu. "Berliner Tageblatt" poroča, da je policija aretirala odvetnika dr. Košutiča, brata emigranta Košutiča, ki je hotel v Ameriko a so ga v Ameriki odklonili. Z dr. Košutičem je aretirala še nekaj drugih ljudi, češ, da so hoteli kljub prepovedi uprizoriti ob grobovih v parlamentu padlih radičevcev manifestacijo. — Obenem poročajo isti list, da so bili ti grobovi vsi pokriti s cvetjem in venci, da pa so venci ponoči neznankam izginili. Bržkone so jih nekateri smatrali za manifestacijo in so odnesli cvetje z grobov pokojnih hrvatskih voditeljev! Kaj vse je pri nas mogoče!

Zaplenjena tihotapna roba. — Ob avstrijski meji je vsa zadnja leta močan uvozni promet. Mislimo namreč promet blaga, ki ga tihotapci na svojih ramenih ponoči tihotapijo preko meje k nam, da ga pri nas za dražji denar spravijo v dobitek. To gibanje je bilo tako močno, da so v avstrijskih omejenih trgih opazovali skoro vsak dan cele procesije tihotapcev, ki so nakupovali razno v Avstriji dovoljeno in ceneno blago, ga trpali v svoje nahrbtnike ter ponoči lazili preko meje v Jugoslavijo domov. Ta veliki promet je zdaj nekoliko ponehal, a vendar se tu pa tam najdejo še posamezniki, ki imajo tihotapstvo za svoj poklic.

Kaj tihotapijo? Predvsem seveda stvari, ki so tamkaj v Avstriji zelo poceni, pri nas pa radi carine precej drže. Tihotapci se ognejo carine in prodajajo trgovcem in posameznikom robo za nižjo ceno, kakor pa jo ima roba, ki prihaja preko carine. Dobitek ima tihotapec in trgovec. Zato taka stvar "nese" in je tihotapstvo dobičkonosno posel. Tako tihotapijo igralne karte, tihotapijo igle v velikih množinah in tihotapijo celo vžgalnike. Pri nas je namreč država naložila na sleherni vžgalnik vžgalnik (namesto vžgalnik) veliko takso, ki je vžgalnike podražila za najmanj 50, celo za 100%. V Avstriji tega davka na vžgalnike ne poznajo. Zato so mnogo cenejši, ki so pri nas in se jih izplača tihotapiti v državo. Prav tako je z iglami. Svalne igle, ki jih pri nas ne producirajo, so v Avstriji mnogo cenejše kot pri nas, kjer visoko ocarinijo uvažanje igle. Zato se izplača tudi igle prenašati ponoči preko meje.

Drugič pa prenašajo tihotapci preko meje stvari, ki so pri nas prepovedane ali pa so monopolizirane. Ne mislimo tu kako prepovedano literaturo, ki so jo svoji čas tudi tihotapili čez mejo. marveč predvsem saharin. Tega prenašajo v velikih množinah in najdeno zanj tudi dovolj odjemalcev. Saharin je prav za prav cenejši od sladkorja, ker je bolj sladak in ga je treba manjšo količino, da osladi kavo ali karkoli toliko, kakor sladkor. Zato je tihotapstvo saharina vedno v največjem razcvitu in ga tudi oblasti zasledujejo najbolj.

Ze dalj časa je tihotapil neki Aleksander Fujs iz Pečarovec v Prekmurju razno monopolizirano blago iz Avstrije. Nihče ga doslej v tem delu ni zasledil. Toda te dni je imel amolo. Privlekel je srečnega domov večje količino razne robe iz Avstrije. Zdej jo je bilo treba le še razpečati. Toda doma tega ni mogel storiti, hotel je odpraviti robo bolj v notranjost države.

In tu je ticala njegova aretacija. Pustil je vso to vtihotapljeno robo zabiti v velik zaboj, ki ga je potem hotel po železnici poslati bolj v notranjost, kjer bi jo razpečal med svoje odjemalce, katere ima gotovo organizirane. Toda že v Ljutomeru so mu vse načrti prekrizali in ga spravili ob ves profit. Odpodilatelj se jim je zdel namreč sumljiv, odprli so zaboj ter našli vtihotapljene stvari: 12 kg saharina, 656 vžgalnikov, 12 zavojev igralnih kart, 790 blokov cigaretnega papirja in 1 moško kolo.

Vso robo so zaplenili, odpodilatelja Fujsa aretirali in izročili radgornski carinarnici, ki bo zdaj Fujsa "obdavalila", sodišče pa mu bo tudi naložilo svojo "takso". In to samo radi nerodnega transportiranja blaga.

O angleškem parlamentu

Tujec mora gledati ceremonije angleškega parlamenta skozi prizmatično steklo zgodovine, drugače ne bo razumel ničesar. Posebno prvi sestanki novega parlamenta so polni zgodovinskih ceremonij, ki učinkujejo v svoji skupnosti, kakor verski obred.

Na prvi seji si izbere parlament speakerja (predsednika), na drugi polaga prisego. Val ti dogodki so popolnoma ceremonijalne narave, vsak korak je vnaprej določen in vsaka kretnja ima svoj simbolični pomen. Posebno uradnišče (Clerk of Crown) ima samo eno nalogo: da prinese popis novih poslancev in ga preda: predstojniku hiše (Clerk of the House), ki je isto tako uradnišče krone, obenem s vsem ostalim osebjem za vodstvo tehničnih, pisarniških in stranskih funkcij v parlamentu. Da napravi parlament prve korake za konstituiranje, pa je potreben v ostalem simbolični iniciativni korak, ki pride v obliki poziva iz zgornje zbornice. Skozi dolgi hodnik, ki veže obe zbornici, hiti že nova osebnost. To je duhovnišče zbornice in kraljev tekač, vrlo alikovit "Gentleman Usher of the Black Rod", po navadi ugleden, star, upokojeni general ali admiral. V roki drži "Black Rod", črno palico iz ebenovine z zlatim znamenjem, simbolom njegove funkcije. Določeno mu je, da mora hiteti in da mora njegovi spremljevalci vzklikati "Black Rod, Black Rod! Prosto pot črni palici!" — tudi če ni nikogar na hodniku, da bi ga oviral.

Ko se Black Rod približa vratom spodnje zbornice, se pojavi nov obraz. To je Sergeant-at-Arms, predstojnik parlamentarne straže (nekoč pravi "vunbaitel"), v starinski uniformi, z mečem v roki. Tudi to je ugledna osebnost in praviloma upokojeni visoki častnik z domrtno funkcijo v parlamentu. Ko začne korake Blacka Roda, pohiti k vratom, da jih čvrsto zapahne. (To je značilen spominke na stare čase, ko so se parlamenti bal kraljevih aporočil, ki so redno iskala novih sredstev za vojne. Najzgodnejša stopnja v razvoju angleškega parlamenta je v tej ceremoniji zelo dobro ohranjena). Potem udari Black Rod, ki so mu bila vrata "pred nosom" zaprta, trikrat v svojo palico po vratih, a Sergeant-at-Arms gleda skozi ključavnico in ko opazi emblem na palici, polagoma odpira vrata. Black Rod vstopi v dvorano z odličnim korakom, a potem ga opočasni in da svojemu obrazu izraz, kakor da je napravilo dostojanstvo hiše in uglednih mož naj velika. Ko dospe do stola, na katerem sedi Clerk of the House, izgovori te besede: "Lordi žele, da bi prišli commonsi v zgornjo zbornico." Ta ceremonija se ponavlja vsakokrat, kadar pride iz zgornje zbornice v spodnjo poziv v kakršni koli vrsti. Če je kralj osebno prisoten v zgornji zbornici, se formula glasi: "Kralj nalaga svojim commonsom..." Ker je Gentleman Usher of the Black Rod redno kakešen zelo star gospod, je bila časih tudi kakšna tekoča v točni izvedbi te ceremonije. General sir Knollys je kot Black Rod 1. 1880. dejal "lordi vele" (require) namestu "lordi žele" (desire) in v zbornici je prišlo do velike debate o žaljenju privilegijev House of Commons (spodnje zbornice). A staremu generalu Bidduellu, ki se je proslavil v krimski vojni, se je zgodila 1. 1896., da je dobil tremo in da je pozabil na izrek! Parlamentarni stroj je bil v največji nevarnosti in speaker je komaj še za silo rešil položaj...

Ko je Black Rod pozval spodnjo zbornico k lordom, odidejo poslanci po dolgem hodniku pred peere; ustavijo se pred "barom" (kordonom) in poslušajo kraljevo komisijo (pet lordov, med njimi lord chancellor), ki v vseh parlamentarnih delih zastopa vladarja. Lord chancellor (kancelar) pozove člane spodnje zbornice (commonse), naj gredo "na ono mesto, na katerem sedijo in naj si izberejo nekoga, da jim bo speaker." In ta formula, ki jo izreče nekako zviška, je stara nekoliko stoletij. Obenem opozori, naj pride novi speaker jutri opoldne po kraljevo potrdilo svoje izvolitve.

Ko se poslanci vrnejo v spodnjo zbornico, jim da Clerk of the House znak, naj se konstituirajo. Na ta znak brez besed pokaze s prstom na dva člana različnih strank. Prvega je a tem označil za predlagatelja, drugega za "sekundanta", ki naj podpre predlog o izvolitvi speakerja. Čas, ko so se za izvolitev parlamenta predsednika vršile dolgotrajne borbe, so že davno minili in danes je še vnaprej določen. Dva poslancata govedeta na njegov prestol, a Sergeant-at-Arms dvigne izpod stola "mace" (parlamentsko žezlo) in postavi ta simbol zbornice na odrejeno mesto pred speakerja. Ko so vodje vseh strank završili svoje govore speakerju v čast, se zbornica razide.

Naslednjega dne se Black Rod znova pojavi, da povede poslance v hišo lordov (zgornjo zbornico). Vodi jih po hodniku v povorki in kliče: "Prosto pot za izvolitev speakerja!" Pred speakerjem stopa Sergeant-at-Arms in nosi pod pasuho žezlo, za njim pa gredo poslanci. V zgornji zbornici potrdi lord kancelar v kraljevem imenu izvolitev speakerja, ki s pregovorji po zapiranih naštete po vrsti vse privilegije spodnje zbornice, po čenah od najstarejših časov. Končno vseh, naj pade krivda nanj, a ne na commonse za primer, da bi se dogodila kakšna pogrška. Ko se vrača v spodnjo zbornico, spremlja jo speakerja klici: "Prostor za gospoda speakerja", a ne več kakor prej "za izvolitev speakerja". In Sergeant-at-Arms nosi "mace" na rami, kakor vedno, kadar gre speaker službeno skozi hišo. Nato gre speaker v svoje sobe in običe najsvetelnejši ornat z velikim lasuljo. Vrne se

iz varnih zased, pošilja jim zastupljene puščice, ki povzročajo nezgodno in takojšnjo smrt. Mnogi izmed teh rodov so še ljudje. Njih glavna mensa hrana je meso opic, iz korenin strupene rastline "mandioka" pa si pripravljajo nekako jed, ki jo stalno nosijo s seboj v mehurjih. Ta jed se pripravlja na način, da ženske prevečijo te korenine in jih pljavajo v skledo, kjer se masa strdi in je dobra za uživanje.

Znani ameriški potovalec Up de Graff, ki je v spremstvu nabiralec gumij, s nekoliko belokozci zašel v divjem brazilskem pralezu, pripoveduje zanimive podrobnosti o svoji strašni dogodivščini. Čez par dni blodnje po goščavi je izgubljenem zavešči pretiti glad. V pralezu sicer Indijanci dobi na vsak korak kakšno koristno rastlino ali žival, belokozci pa ne poznajo džungle in ne razloči strupenih rastlin in živali od dobrih in užitnih. Ko je družba že izgubila vsako nado na rešitev, je na areo naletela na naselbino pragozdov Indijancev. Pri pojavi belcev pa so divjaki takoj neslišno in bliskoma izgineili v pragozdu. Belokozci so se naselili v največji koči, se hranili z živalmi, ko so jih našli v naselbini ter si zdravili rane in odpočivali od naporov. Ves čas so imeli občutek, da jih prebivalci sela neprestano opazujejo iz gošče, vendar niso storili vsiljenem nič žalega. Belci so živeli v vasi par tednov, pa vsa ta čas niso videli niti enega človeka ter

Na obeh bregovih rek se dviga orjaški gozd, ki zasenčuje pod seboj vse ozemlje. S tal puhte strupeni plini gnjilic rastlin in drevoja ter meglice, ki prinašajo vrmeno mrzlico. Edina pot skozi to nedostopno goščo je rekla, po kateri drsi čoln raziskovalcev. Nekoliko korakov od brega je človek že izgubljen in se nikoli več ne izklopije iz gošče, kjer mrgoli opasnih zveri in živali.

Vaak korak mu prinaša nevarnost. Izpod nog mu svigaajo strupene kače vseh vrst, vseh barv in vseh velikosti, napadajo ga požrešne orjaške mravljice, uničuje vse kar je živga, z dreves pa dežujejo nanj veliki kločki, ki se mu takoj zajejo v meso in povzročajo gnuane gnojne rane. Javuarji slede za njim, v vodah pa se leno obračajo aligatorji, ki s bliskovito naglico popadejo svoj plen. Razen teh ameriških kroleklov so v vodah jako česti električni skati, ki s svojo silo ubijejo lahko konja. V ozračju brne milijarde komarjev, mušic, hroščev in metuljev. Nekateri izmed teh žuželk prenašajo malarijo in rumeno mrzlico, druge spuščajo okoli sebe jedke in žgocne sokove, nekateri brazilski metulji pa so obdarjeni celo s sposobnostjo strupenega plika. V pragozdni temi letajo ponočni in podnevni krvošeci, ki jih poznajo Evropeci samo iz bajk, tu pa so ta čudovišča zelo pogosta.

Kljub temu pa prebiva v pralezu nekoliko stotin divjih indijanskih rodov, ki jih narodopisna veda ne pozna niti po imenu in ki jih ostali Indijanci imenujejo strašila. Kakor prikazni se namreč umikajo tujcem, hodijo po pragozdu neslišno kakor šivali in napadajo drzne raziskovalce

v spodnjo zbornico in pove poslancem, da je bil pri lordih (speaker govori vedno, kakor da je bil sam v zgornji zbornici in kakor da ostali poslanci ne vedo, kaj se je tam godilo) in da so njih "nedvomna prava" zagotovljena, da jih ne bodo "zapirali radi dolgov" in jih sekirali in da bodo imeli prost dostop do kralja.

Naslednje dejanje zaprisege poslancev se vrši zelo dolgo, ker se zapriseže vsak posebe. Samo formula prsege je novejšega datuma, ker je stara prisega, ki je nastala v dobi verskih bojev, zapirala katoličanom dostop v parlament. Današnja formula je prirojena za vse veroizpovedi, a za ateleste so po znameniti Bradlaughovi borbi 1. 1888. določili možnost njene zamenjave a posebno izjavo.

Ce se britako otočje imenuje "živi muzej", tedaj je angleški parlament vsakomur njegov najzanimivejši oddelek. Vsako stoletje mu je vtisnilo svoj sled in niti ena njegovih uredb ni izginila popolnoma v tisti močni plimi, ki je na celni odplavljalja prošlost. Parlament je rasel kakor debljo; vsakraval je, ohranjal in simboliziral po vrsti vse, kar imenujemo mi "preživeto".

Klin, na katerem je nekdo visela nekoga glava, ključ, a katerim je Guy Fawkes prodrl v podzemlje, da požene parlament v zrak, vse to se skrbno čuva prav tako, kakor pasljo, da se ne spremeni stara razdalja med obema frontama klopi: Za pod škrinjo, nego je dolžina dvojice istegne-nih mečev... Spomini na temna stoletja se tu hranijo, pa naj si bodo skriti v kretnji ali ceremoniji ali pa v uredbi o razdalji klopi. To je muzej najdragocenejših vsebin: muzej o razvoju politične zavesti velikega naroda (Živ. in svet.)

ga zagonetnega rodu. Po akrobem raziskovanju okolice so dognali, da so živeli v kakih 100 metrov od reke, ki je spadala v njih področje in po kateri so se tudi s čolni vrtili domov.

Imenovanemu raziskovalcu pa teh izkušenj ni bilo dovolj, marveč je še nadalje prodiral v prale in odkrival tajnosti njegovih zagonetnih prebivalcev. Zgodilo se mu je celo, da je zašel med divjake, ki so znani po svoji okrutnosti in ki se bavijo s lovom na človeške glave. Belega moža so smatrali za čudo in so mu prizanesli, moral pa se je popolnoma prilagoditi njih življenju, se udeleževati njih pojedinj in celo bojnih pohodov proti sosednim rodovom. Ta rod je napadal svoje žrtve iz zasede, jih neumljeno pobijal, njih glave pa so si moški konservirali v raznih rastlinskih kvašah ter jih sušili v dimu. Tako pripravljene so potem krasile skupne domove kot simboli junaštva in zmagovalstva. Krvoločni rod živi v nekaki združeni skupnosti, v katero pridejo tudi žene in otroci premaganih sovražnikov, možem pa posekajo glave, jih posuše ter okraše s njimi svoje bivališče. Up de Graff je bil čisto navdušen pri ceremonijah, ki spremljajo pripravljanje teh strašnih okraskov.

Brazilija se trudi, da bi privela te divje narode v naročje civilizacije in je v ta namen ustanovila poseben indijanski urad, kjer delujejo najspodobnejši možje. Ob mejah ozemlja, kjer prebivajo rodovi "godnih strašil", uporablja urad zelo čudna sredstva, da se mu posreči privaditi divjake vsaj nekoliko bolj človeškemu življenju. V vtihih drevesih ali v godnih krošnjah napravijo tako zvane prišnice. Ponoči spleza na drevo mož z galimi in igra najmilnejše melodije. Glasba se razlega po nočni tišini in privabi divjake, ki je razdvoeden, kakšen mora neki biti ptič, ki tako čudovito prepeva. Bližajo se tiho in najdejo pod drevesom razne darove, obleke, kotličke itd. Orođja jim ne dajejo, ker divjaki ne poznajo njega uporabe. Često spleza na drevo uradnik, ki govori narečje obrobnega polkroškega rodu Kečua ter no megafonu pripoveduje divjakom, da so prišli s solnce bell bratje, prinašajoč rdečim bratom v znamenje ljubezni dragocene darove. Na tak preprost način se je uradnikom posrečilo po parletnem trudu navezati stike z rodom Parintintov. Uradniki so zasledili v pralezu komaj vidne sledove stene ter so ob nji napravili hišice, kamor so polagali darove. Ti so dolge časa ostali nedotaknjeni, naposled pa so se začeli izginjati. "Krotitci" so to seveda opazili ter prišli k hišicam občejeni v pestre obleke. Vedoč, da jih plaši rod opazuje iz gošče, so se parkrat alekli in oblekli, naposled pa zopet pustili nekaj oblek v hišicah. Čez teden dni so bile hišice prazne in treba je bilo novih darov. Po par letih so se najpogumnejše gozdne prikazni že upale pokazati belokozcem, kamele pa so se jim popolnoma približali in se s njimi sprijateljili.

Tako težko in počasi prodira civilizacija v brazilске pragozdove. Gotovo je še daleč doba, ko bodo v današnji divljini stale vasi in mesta ter se bodo na mestu današnjih goščav razprostirala polja in travniki.

NAZNANILO IN ZAHVALA

S poitrim avem naznanjamo sorodnikom, znancem in prijateljem žalostno vest, da je kruta smrt pretrgala niti življenja našemu ljubemu soprogu oziroma očetu

JOHN ANŽLOVARJU

Umrl je po kratki in mučni bolezni dne 8. nov. 1930. Pogreb se je vršil 11. nov. t. l. iz hiše žene na katoliški pokopališču v Braddock, Pa. Pokojni je bil rojen 12. dec. 1876 v Homanji vasi pri Novem mestu. V Ameriki je bil skozi 29 let. Tem potom se iskreno zahvalim vsem, ki ste ga obiskali za časa bolezni in vsem, ki ste se podvojili od njega ob njegovem mrtvačnem odru, ter ga spremlili k zadnjemu počitku. Bil je član društva št. 300 SNPP, št. 31 JKKJ in Slov. Isob. Podp. Društva. Zahvalim se omenjenim družinam za podarjene vence in cvetlice, ki ste mu jih podarili v zadnji bratki posred. Lepa hvala za darovane vence in cvetlice tudi sodelcem: Max, Joe in Anthony, mr. in Mrs. Sedmak, mr. in Mrs. Chligoy, mr. in Mrs. Samas, mr. in Mrs. Zaman, sestri Krafter in družini, mr. in Mrs. Martin Hudale, Jos. Hudale in družini, mr. in Mrs. Joe Barbič, mr. in Mrs. Arhar, mr. in Mrs. Gerber, mr. Arhar in družini, mr. in Mrs. Kraus, mr. in Mrs. Rednak, mr. in Mrs. Penikvar, nadalje lepa hvala za vence sosedom in Edgar Thompson Works Finishing Dept. Iskrena hvala vsem skupaj in za vse, karkoli ste nam dobrega storili. Tebi ljubi mož in oče, pa šlimo, počivaj v miru in lahki na Tbi bode ameriška gruda. Zaljubljeni ostali: Mary Anžlovar, soproga John Jr., sin in Anna, hčera; Mary, omoč Zaman, Rose, omoč Samas Frances, omoč Celigoy, hčera; Johana Krafter in Clevelanda, O., sestrica sosed kraja pa en brat in tri sestre. N. Braddock, Pa.

Tone Seliskar:

Zgodba o sobarici Milki

Skozi preprogo snega, ki se je vsipal kakor iz nevidnih statev, se poganja vlak. Sivi dim tke v preproge vijugaste ornamente in v vagonu je tiho in žalostno. Ropot koles je zastrt po snegu. Žvižg lokomotive prestrašeno odjekne v to praznoto. Kolodvor. Nekaj belih ljudi, kratki klici.

Pri oknu sedi dekle in briše sipo. Ničesar ne vidi. Samo telegrafске žice švigajo navzdol in navzgor. Upognjene so od snega, ki se je nabral na njih, da so kakor ladijske vrvi napeljene preko pristanišča. Ruto ima na glavi in pisan poluver jo tesno zapira vase. Nad njo je pletena košara in dežnik. V kot se gti-aka. Plaha tička. Velike trepalnice ji vise nad globokimi očmi in obraz ji je zdrav in lep. Mladost. Lepa, neokrunjena mladost.

Priletel kmet je prižgal cigaro in se je vsedel nasproti. Kakopa, da jo vpraša od kod in čigava da je. Ker mu je dolgčas. Saj sta sama v vagonu in nikamor se ne vidi skozi okno.

— Kam pa se peljaš, dekle?
Dekle se razveseli očena. Prijetno je slišati domač glas v samoti.

— V mesto.
— V mesto. Tako. Zveči cigaro, ki jo kadil samo ob prilikah. V mesto. Ali imaš znanca tam?

— Ne. Služiti.
Očena se glada. Potem kadil, pogleda skozi okno, vzame uro iz žepa. Cigara kar naenkrat ne vleče. Vzame žveplenko, jo ošpiči in vtakne v cigaro. Zopet kadil.

— Čigava pa si, odkod?
— Kapnikarjeva iz Ojstriže.
— Iz Ojstriže, Kapnikarjeva? Hm, Kapnikarjeva? Vem kje so Ojstriže. Kapnikarjevih ne poznam.

— Nismo dolgo tam, komaj dve leti. Preje smo bili na Štajarskem.

— Tako. Pa služiti greš? Ali vas je doma preveč?

— Ne preveč. Same z materjo sva. Nisem z grunta, obe slušiva.

— A, nisi z grunta? — Kolodvor. Vstopil nekdo in se vade na drugo stran. Kmet je. Prisede k njemu in pravi: Arduha, pada.

Dekle gleda v motno steklo. Tako čudno mehka je, kakor da bi se prvokrat peljala z železnico. Gleda vse. Zasliho zavoro, napise, luč. Vse ji je novo, tuje. Pred sprevednikom jo je strah. Saj ne ve zakaj. Kar tako. Za čelom ima skrbi. Misli nazaj. Naprej samo tiplje. Zdi se ji, da bo tako, mogoče drugače. Kadar se sama pri sebi za las nasmešne, so misli lepe, kadar se trepalnice zaporedoma parkrat zapro, se potem oči razširijo in so svetle. Malce vlažne. Srce je doma in hoče nazaj. Z robcem si utre pogled. Popravi si lase pod ru- to in gleda v okno. Vidi vas: hila stoji poleg hile in so vse pritične, enake. Sneg pada, Jermeljeva domačija je na sredi. Za hila je dvorišče. Hlevi, parma, svinjaki, še bolj zadaj kozolec. Poleg hleva majhen prizidek. Tam je mati. Stara je. Najbrže sedi sedaj v hiši pri peči, kjer je za dekle. Joče se. Domače hčere sede na peči in robkajo koruzo. Njena hči se vozi v mesto služiti.

Zopet so vlažne njene oči. Misli gredo kakor ptice in potrkajo na nebo. Tam je Bog, vedo, ki je vsem enako dober in usmiljen.

Sprevednik je odprl vagon. Otrkava si sneg s čevljev in je dobre volje. Prisede k nji in jo prime okoli posu.

— Da se pogrejem, dekle. Uh, ali me zebe v parkje. Teoneje jo stisne in se smešlja.

— Miriam Harry:

POLUTANKA

Imenovala se je Angelika Evfrozina in je bila ljubica nekega našega tovariša, ki je bil bogatejši od nas, fin človek in delikaten, nekoliko poet, a preveč občutljiv in malo prenapet od večnega zauživanja opija — je pripovedoval v krogu svojih prijateljev gospod Dalville, namočenec zunanega ministarstva, ki se je bil pred kratkim vrnil na Francosko iz Kočine, in je nadaljeval:

Odvč bi bilo omeniti, da ga je Angelika Evfrozina prečesto varala. On je to sumil, a je kazal popolno brezbrzičnost, češ, da mož našega plemena ne more ljubiti rumene ženske, poleg tega pa da se ljubosumnost ne prilega vzvišenemu duhu.

A v resnici menim, da jo je zelo ljubil in da je trpel radi njene nevestobe. Kajti ta polutanka, hči Portugala in Anamitke, je bila prekrasno bitje, polno vaokovrstnih naslad, strasti in brezvestnosti. Zdelo se je kakor ena tistih sanj, ki se rodi- jo v prekletem dimu opija.

Fortin, tako se je imenoval naš tovariš, me je večkrat povabil k sebi na opij. In čeprav nisem bil vnet za bolj ali manj poetična fantaziranja, vendar sem čutil brezmejno slast, ko sem sledil panterakim stopinjam

tiste polutanke, ko sem gledal, kako se ziblje v bokih, in ko sem jo opazoval sedečo kakor afigo med nama dvema, pri- gačajo najini pipi, med tem ko ji je plamen male svetilke odse- val v posebnih očeh in ji dajal videz nečesa nadnaravnega in fantastičnega.

"Ali bomo kdaj vedeli," je rekel Fortin, "kaj se dogaja v tem hipu v njeni duši?"

"Bržkone nič!" sem odgovoril, med tem ko je naju Angelika Evfrozina opazovala s svojim nekoliko mačjim pogledom.

Minulo je nekoliko mesecev. Nekega dne, ko sem dremal po obedu v gugalnem stolu pod opojno dišečimi lastniki svojega vrta, je polutanka nenadoma vstopila. In potem se je ponov- no vračala, kakor sirena iz jan- tarja, ki je ostavljala na stezi- cah mojega vrta sled svoje nia- le nočice in na blazinah moje aobe mučen vonj po sadju in divjih cvetih.

A Fortin? Najino prijatelj- stvo ni trpelo. V najhujših pogo- vorih ni omenjal ničesar, a vsa- kokrat me je sprejemal s tako jasnim in strpljivim nasmehom, kakor da ve vse.

Vaekakor mi jo je zaupal a prošnjo, naj jo zabavam, ko je moral odpotovati na inspekci- sko potovanje v notranjost de- lele.

Preselila se je k meni; a že in se je vrgel v nebrzdano živ-

ljenje, obklicujoč vse kraje, kjer je življenje večer praznik. A jaz sem vedel, da mu je spomin na Angeliko Evfrozino trgnil dušo in čestokrat sem ga videl pred izločbami draguljarjev. Čez kakšen dan se je potem red- no nov dragulj lekal na Evfrozinih oblačilih. Ubogi vrag, sem si mislil, uničil se bo ... In da bi ga rešil njegovih žgotic- hih misli in optja sem ga šel vsak večer poljaskat s svojo kočijo.

A on se je rajši izogibal glav- nim ulicam, kjer bi lahko srečal polutanko, polno draguljev, ob strani njenega poročnika.

Nekaj časa nato sem prejel od Evfrozine listek, s katerim me je vabila na slavnost ob pri- liki svoje zaroke s poročnikom. Zvedel sem, da je na to slavnost povabila vse svoje bivše ljubim- ce. Tedaj je vladala tam ne- kakšna moda v tekmovanju s ci- nizmom.

Ko sem stopil zvečer k Forti- nu, sem ga dobil, ko se je vadi- l v streljanju s pištolo, ki si jo je bil kupil dan prej.

Dejal mi je:

"Niste mi dovolili, da bi se bil z njenim priležnikom. Stori- lih ste prav. Rajši ga ubijem. Neprevidnica vas je povabila, kaj ne? Tudi mene je povabila. Pojdem in ga ubijem pred nje- nimi očmi."

Hipoma se je zrušil in je za- jokal.

Določeno dne sem šel ponj, a je bil že odšel.

"Ne pojde na to čudno slavnost," sem si mislil in tudi mene ni bila volja, da bi šel. Vendar v dnu duše sem slutil neko ka- tastrofo, čeprav sem bil Ange- liko opozoril, naj odstrani poro- čnika.

Dospel sem tedaj tja nemiren in poln zločestih slutenj. Forti- na ni bilo tam. Angelika me je sprejela s nasmehom s novo o- grlico okrog vratu in s demant- nim obeskom nad črno svileni obleko.

"Spet nov Fortinov dar," sem si mislil in sem dejal:

"Ne pride."

Pripravljala je okrepujočo pijačo:

"Bo prišel! Ne sedemo k mi- zi brez njega!"

V istem hipu je zavila neka kočija okrog ogle in se ustavila pred teraso.

Polutanka je radostno vzklik- nila:

"Evo Fortina!"

A nihče ni stopil iz kočije in kočijaš je obedel nepremičen in brezbrzičen na svojem prostor- ju. Spogledali smo se. Navdala me je spet ala slutnja in sem stopil h kočiji ter odprl vrata. Notri je sedel Fortin.

"Zaspal je, ubožec," sem me- nil sam pri sebi. "Bolje tako. Vstopim in se popeljem z njim domov."

A že se je eden tovarišev do- taknil njegove rame in je bliko- ma potegnil roko nazaj, vso o- krvavljeno.

"Svetiljko!" je zavpil. "Sve- tiljko!"

Vse je priteklo h kočiji. Fortin je imel globoko rano v sen- cih in kri mu je curljala na belo obleko.

Poleg njega je ležal samokres. Kočijaš ni bil slišal ničesar. Ve- del je samo to, da mu je bil go- spod velel, naj ga popelje sem. Morda ga je bila obšla strašna utrujenost, pomešana z najglob- ljim odporom proti vsej ljubez- ni in proti vsakemu brezuspeš- nemu naporu in boju odšel je morda z namenom, da usmrti svojega tekmeča, a se mu je za- zdelo bolj preprosto, da usmrti samega sebe ...

To in drugo mi je rojilo po glavi, dočim so položili Fortina v dvorani, ki so jo bili pripra- villi za slavnost, na mizo, na ka- teri so se vrstile med malimi, obscenimi amuleti čaše, polne nenavadnih, čudno barvanih je- di in pijač kakor za gostijo majhnih lutk.

Opazoval sem Angeliko Evfrozino. Pod lokom obrvi so se ji aziatske oči smejale, smejale, in na sfinčnih prsih so se ji le- sketali diamanti ubogega Forti- na.

In obšla me je misel, da se je usmrtil, ker se je bil uničil za- njo.

A že se je polutanka zbrala, s mišjavi razdražene mačke je napodila vso sluzičnast iz dvor- ne, potem je pobrala sveče iz ki- talskih lampijonov in jih name- stila okrog Fortina. Spomnila

ljene, obklicujoč vse kraje, kjer je življenje večer praznik. A jaz sem vedel, da mu je spomin na Angeliko Evfrozino trgnil dušo in čestokrat sem ga videl pred izločbami draguljarjev. Čez kakšen dan se je potem red- no nov dragulj lekal na Evfrozinih oblačilih. Ubogi vrag, sem si mislil, uničil se bo ... In da bi ga rešil njegovih žgotic- hih misli in optja sem ga šel vsak večer poljaskat s svojo kočijo.

A on se je rajši izogibal glav- nim ulicam, kjer bi lahko srečal polutanko, polno draguljev, ob strani njenega poročnika.

Nekaj časa nato sem prejel od Evfrozine listek, s katerim me je vabila na slavnost ob pri- liki svoje zaroke s poročnikom. Zvedel sem, da je na to slavnost povabila vse svoje bivše ljubim- ce. Tedaj je vladala tam ne- kakšna moda v tekmovanju s ci- nizmom.

Ko sem stopil zvečer k Forti- nu, sem ga dobil, ko se je vadi- l v streljanju s pištolo, ki si jo je bil kupil dan prej.

Dejal mi je:

"Niste mi dovolili, da bi se bil z njenim priležnikom. Stori- lih ste prav. Rajši ga ubijem. Neprevidnica vas je povabila, kaj ne? Tudi mene je povabila. Pojdem in ga ubijem pred nje- nimi očmi."

Hipoma se je zrušil in je za- jokal.

Določeno dne sem šel ponj, a je bil že odšel.

"Ne pojde na to čudno slavnost," sem si mislil in tudi mene ni bila volja, da bi šel. Vendar v dnu duše sem slutil neko ka- tastrofo, čeprav sem bil Ange- liko opozoril, naj odstrani poro- čnika.

Dospel sem tedaj tja nemiren in poln zločestih slutenj. Forti- na ni bilo tam. Angelika me je sprejela s nasmehom s novo o- grlico okrog vratu in s demant- nim obeskom nad črno svileni obleko.

"Spet nov Fortinov dar," sem si mislil in sem dejal:

"Ne pride."

Pripravljala je okrepujočo pijačo:

"Bo prišel! Ne sedemo k mi- zi brez njega!"

V istem hipu je zavila neka kočija okrog ogle in se ustavila pred teraso.

Polutanka je radostno vzklik- nila:

"Evo Fortina!"

A nihče ni stopil iz kočije in kočijaš je obedel nepremičen in brezbrzičen na svojem prostor- ju. Spogledali smo se. Navdala me je spet ala slutnja in sem stopil h kočiji ter odprl vrata. Notri je sedel Fortin.

"Zaspal je, ubožec," sem me- nil sam pri sebi. "Bolje tako. Vstopim in se popeljem z njim domov."

A že se je eden tovarišev do- taknil njegove rame in je bliko- ma potegnil roko nazaj, vso o- krvavljeno.

"Svetiljko!" je zavpil. "Sve- tiljko!"

Vse je priteklo h kočiji. Fortin je imel globoko rano v sen- cih in kri mu je curljala na belo obleko.

Poleg njega je ležal samokres. Kočijaš ni bil slišal ničesar. Ve- del je samo to, da mu je bil go- spod velel, naj ga popelje sem. Morda ga je bila obšla strašna utrujenost, pomešana z najglob- ljim odporom proti vsej ljubez- ni in proti vsakemu brezuspeš- nemu naporu in boju odšel je morda z namenom, da usmrti svojega tekmeča, a se mu je za- zdelo bolj preprosto, da usmrti samega sebe ...

To in drugo mi je rojilo po glavi, dočim so položili Fortina v dvorani, ki so jo bili pripra- villi za slavnost, na mizo, na ka- teri so se vrstile med malimi, obscenimi amuleti čaše, polne nenavadnih, čudno barvanih je- di in pijač kakor za gostijo majhnih lutk.

Opazoval sem Angeliko Evfrozino. Pod lokom obrvi so se ji aziatske oči smejale, smejale, in na sfinčnih prsih so se ji le- sketali diamanti ubogega Forti- na.

In obšla me je misel, da se je usmrtil, ker se je bil uničil za- njo.

A že se je polutanka zbrala, s mišjavi razdražene mačke je napodila vso sluzičnast iz dvor- ne, potem je pobrala sveče iz ki- talskih lampijonov in jih name- stila okrog Fortina. Spomnila

POZOR ROJAKI!

5 FUNTOV.

Rauscherjeve vrste finih kranjskih klobas, pošlje- mo poštine: prosto, po sprejemu naročila in

\$1.75

Naročila in denar poljijite na:

Rauscher Bros.,

Box 888,

International Falls, Minn.

(Zadovoljstvo jamčeno)

Pišite nam, ako ste zadovoljni ali ne.

Zrtev žolodca se počuti sedaj kot nov človek

Trinajstje grenko vino se je iskalo žolodca v boljšanju mojega sistema in ja se počutim sedaj tako živo, popolno- ma nov človek, pi- še Ruth Lewis iz

Ardley, Pa. Ta čistočistični pred- pis očisti štiri važne dele — žolodce, jetra, mehur in čreva.

Dokazano: Kupite steklenico še danes od vašega lekarnarja.

Zastoj Dve velikosti, 50c in \$1.25. Semljite skoli šest dni. Ako niste zadovoljni vrnite ostanek lekarnarju in on vam vrne vaš denar.

Bitter
Toner's Wine

NAJLEPŠE BOŽIČNO DARILLO

je gotov denar. Vaši sorodniki in znanci si lahko sami kupijo, kar si po- žele, ali kar najbolj potrebujejo, ako imajo gotov denar na rokah. Darila, kakor prejšnje pred božičem pomenijo ganje dvojno vrednost.

Naše direktne bančne avse s stare domovino in naš velik promet nam omogoča, da vsako poljijatev odpravimo v najkrajšem času in po najbo- ljih cenah.

Tisoče naših zadovoljnih odjemalcev je najboljši dokaz o naši vzorni in varni postrežbi.

Imejte v vidiku tudi božični izlet v staro domovino, s najboljšimi parni- ki in s modelovanjem najboljših izkušenih voditeljev. Za vsa pojasnila obrnite na:

NAD BI IZVEDEL
kje se nahaja ANDREJ FRAN- CEL, doma iz vasi Kilovče št. 7, okraj Postojna na Notranjskem. Tem potom ga obveščam, da je umrl njegov brat Frank Francal in sicer dne 14. nov. 1930 v Dil- lon, Montana. On je imel "Min- ing Claim" v Reichle, Mont. Ako hoče izvedeti podrobnosti, tedaj se zgleda in piši na sledeči na- slov: John Lovshin, P. O. Box 262, Aspen, Colo.—(Adv.)

POZOR ČEVJARJI!

Na prodaj je umetno urejena čev- ljarna—popravljalnica čevljev—s vse- mi potrebnimi modernimi električni- mi stroji in orodjem. Dobro ideja trgovina že 14 let na tem mestu. Do- sti dela. Prodaj radi slabega zdrav- ja za nisko ceno. Več se izve pri lastniku: John Terrie, P. O. Box 253, Monon, Ind.—Adv.)

—(Adv.)

Ali ste naročili na dnev- nik "Prosveto"? Podpirajte svoj list!

NAROČNIKI, POZOR!

Znanstvo (Okt. 30, 1930) pome- ni, da vam je naročnica potekla ta dan. Prosveto je pravčasno, da vam lista ne poteka. Ako lista ne pre- jete, je mogoče vstaviti, ker ni bil plačan. Ako je vaš list plačan in ga ne prejmete, je mogoče vstaviti volod napakega analova, pišite nam duplino in nevedite stari in novi naslov.

Naši zastopniki so val družinski tajniki in drugi zastopniki, pri ka- rih lahko plačate naročnino.

Naročnina za celo leto je \$6.00 in za pol leta za \$3.00. Člani SNPJ do- plačajo \$4.50 za leto, za pol leta \$2.25. Za mesto Chicago in Cicero za leto \$7.50, za pol leta \$3.75, za člane \$4.50, za vse leto pa \$9.00.

Tednik stane za Evropo \$1.70. Člani doplačajo samo 50c za poštnino.

Mladinski List stane za celo leto \$1.25.

Naročnino lahko tudi sami poljate na naslov:

Upravištvu "PROSVETA"
2657 S. Lawndale Ave., Chicago

Agitirajte za Prosveto!

IZLETNIŠKA VOŽNJA CENA

v Detroit

Vlak ob 10 ur zvečer

\$7.00 odhod v petek, Nov. 28

\$6.00 odhod v soboto, Nov. 29

Za nazaj pustite Detroit najkasneje ob 11:25 zvečer v nedeljo, Nov. 30

Michigan Central

KASPAR AMERICAN STATE BANK

1900 BLUE ISLAND AVE.

CHICAGO, ILL.

Tiskarna S. N. P. J.

SPREJEMA VSA

V TISKARSKO OBRT SPADAJOČA DELA

Tiska vabila za veselice in shode, vizitnice, častnike, knjige, koledar- je, letake itd. v slovenskem, hrvatskem, slovaškem, češkem, nemškem, angleškem jeziku in drugih

VOĐSTVO TISKARNE APELIRA NA ČLANSTVO S.N.P.J.
DA TISKOVINE NAROČA V SVOJI TISKARNI

Vsa pojasnila daje vodstvo tiskarne. Cene zmerne, umijako delo prve vrste.

Pišite po informacije na naslov:

S. N. P. J. PRINTERY

2657-59 So. Lawndale Avenue

CHICAGO, ILL.

TAM SE DOBE NA ŽELJO TUDI VSA USTRENA POJASNILA